

Günter Wilhelm Grass urodził się w **1927 roku w Wolnym Mieście Gdańsku** w rodzinie niemieckiego kupca, handlującego towarami kolonialnymi. Jego matka z pochodzenia była Kaszubką, wychowywała dzieci Guntera i trzy lata młodszą Waltraud w wierze katolickiej. Grass mieszkał w dzielnicy Wrzeszcz przy ulicy Lelewela. W 1933 roku rozpoczął naukę w szkole powszechnej, którą kontynuował aż do 1944.

Po wybuchu II wojny światowej chciał wstąpić do niemieckiej marynarki wojennej, ale nie został przyjęty ze względu na wiek – miał wówczas 15 lat. W 1943 roku został wcielony do paramilitarnej Służby Pracy Rzeszy, a następnie do Waffen-SS. Jak wyjaśnił wiele lat później w wywiadzie, pójście do wojska traktował jako sposób wyzwolenia się spod władzy rodzicielskiej, ale do SS trafił wbrew własnej woli. Podczas walk w szeregach dziesiątej dywizji pancerniej „Fruntsberg” został ranny i trafił do lazaretu w Mariańskich Łażniach. Krótko przebywał też w obozie jenieckim w Bawarii.

Po wojnie pracował jako najemnik i robotnik w gospodarstwach rolnych i zakładach kamieniarskich. W latach 1948-1952 studiował rzeźbę i malarstwo na Akademii Sztuk Pięknych w Dusseldorfie. W 1953 roku przeniósł się do Berlina, gdzie kontynuował studia rzeźbiarskie i poślubił pierwszą żonę, tancerkę baletową Annę Schwarz. W 1956 r. małżonkowie wyjechali do Paryża, a rok później przyszli na świat bliźniaki: Franz i Raul. W 1961 r. urodziła im się Laura, w 1965 r. Brunon, a w 1974 r. Helena.

Grass był działaczem SPD. Wiele podróżował, w 1958 roku po raz pierwszy przyjechał do Polski, gdzie wracał jeszcze wiele razy. Odwiedził też USA, Szwecję, Czechosłowację, Meksyk, Węgry, Izrael, Rumunię, Jugosławię, Indie, Kanadę, Japonię, Indonezję, Tajlandię, Kenię, Nikaragwę, Finlandię i in.

W 1978 r. rozwiódł się z pierwszą żoną, by w następnym roku ponownie stanąć na ślubnym kobiercu, tym razem z Ute Gunert. W 1983 został prezydentem berlińskiej Akademii Sztuk Pięknych. W 1992 roku założył Fundację im. Daniela Chodowieckiego, mającą na celu promowanie współpracy artystów polskich i niemieckich.

Gunter Grass jest doktorem honoris causa Uniwersytetu Gdańskiego i Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Tytuł przyznano mu z uwagi na wkład w polsko-niemieckie pojednanie. Od 1993 roku jest też Honorowym Obywatel Miasta Gdańska. **W 1999 roku został uhonorowany literacką Nagrodą Nobla za całokształt twórczości.**

W 2012 roku, po publikacji wiersza pt.: „Co musi zostać powiedziane”, w którym uznaje Izrael za większe niż Iran zagrożenie dla pokoju na świecie, został w Izraelu uznany persona non grata, co wiąże się z zakazem wjazdu na terytorium państwa.

Gunter Grass - twórczość

Za największe dzieło w dorobku pisarza uważa się **tzw. trylogię gdańską, składającą się z „Blaszanego bębena”, „Kota i myszy” oraz „Psich lat”**. Cykl ukazuje rozwój faszyzmu w Niemczech i jego upadek po II wojnie. Na pierwszy plan wysuwa się miasto Gdańsk, „**mała ojczyzna**” dwóch narodów. Przedwojenne Wolne Miasto jest zaprzeczeniem tego, co działo się podczas wojny – Niemcy, Polacy, Żydzi żyją tu ze sobą zgodnie, tworząc przedziwną, ale zgodną mieszankę kulturową. Obraz mieszkańców miasta i ich wzajemnych relacji daleki jest od stereotypów, często też ironiczny i humorystyczny.

W 1979 roku ukazała się powieść zatytułowana „**Spotkanie w Telgate**”, opowiadająca o spotkaniu niemieckich artystów w 1647 roku, którzy chcieli doprowadzić do zakończenia wojny

trzydziestoletniej. Spotkanie to jest w pełni literacką fikcją. „Spotkanie w Telgate” to w istocie powieść z kluczem odpowiadająca o „Grupie 47” działającej w Niemczech w latach 1947-1967.

Wyjątkową pozycją w dorobku Grassa jest „**Turbot**”, obejmujący cztery tysiąclecia historii ludzkości, sięgając do pradawnego matriarchatu. Pisarz skupia się tu na relacjach między płciami, ukazuje ich wzajemną walkę i fascynację, prowadząc nieustanny dialog ze współczesnym feminizmem.

Najnowszym dziełem pisarza jest powieść „Skrzynka” wydana w 2009 roku, w której głosami swych dzieci snuje rodzinną sagę z wielką historią w tle.

Grass łączy drastyczny realizm z fantastyką. Rzeczywistość bywa deformowana do granic absurdu, zdarzenia historyczne splatają się z magicznymi.

Gunter Grass - wybrane dzieła

Błaszany bębenek (1959)
Kot i mysz 1963 (1961)
Psie lata 1990 (1963)
Miejscowe znieczulenie (1969)
Turbot (1977)
Spotkanie w Telgte (1979)
Wróżby kumaka 1992
Idąc rakiem (2002)
Przy obieraniu cebuli (2006)
Skrzynka (2009)